

Asia: VN/32478/2021

Kaivosveron toteuttamista arvioivan työryhmän arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua kaivosveron toteuttamista arvioivan työryhmän arviomuistiosta ja lausuu asiassa seuraavaa.

Nyt suunniteltu kaivosvero on verojärjestelmässämme kokonaan uusi vero. Lähtökohtaisesti EK suhtautuu kriittisesti uusiin veroihin ja katsoo, että minkä tahansa uuden veroehdotuksen kohdalla on tarkasteltava veron tavoitetta, siitä odotettavaa verotuottoa ja siitä aiheutuvia kustannuksia sekä yrityksille että Verohallinnolle.

Uutta veroa suunniteltaessa on otettava laajamittaisesti huomioon sen aiheuttamat vaikutukset yritysten kilpailukykyyn ja prosesseihin. Lähtökohtana on pidettävä tavoitetta veron neutraalisuudesta. Veron ei tulisi vaikuttaa negatiivisesti investointipäätöksiin eikä johtaa tilanteisiin, joissa jo vaikeuksissa olevien yritysten toiminta muuttuisi mahdottomaksi.

Uutta veroa säädettäessä veron luonnetta ei tule tarkastella lyhytjänteisesti, vaan valmisteluun on varattava riittävän pitkä aika. Veromallia ei tule ratkaista sen perusteella, mikä olisi lyhyellä tähtämellä helpoimmin toteutettavissa oleva malli.

Edellisten lisäksi uutta veroa selvitettäessä on tärkeä huomioida sen aiheuttama hallinnollinen taakka ja veron kantamisen kustannukset. Uutta veroa käyttöönotettaessa kustannukset sekä yrityksille että Verohallinnolle ovat huomattavia. Verohallinnon huoli käyttöönottoon tarvittavasta ajasta on otettava sille kuuluvalla vakavuudella. Veroa ei tule säätää voimaantulevaksi ennen kuin Verohallinnolla on resurssit hoitaa tarvittavat tietotekniset muutokset ja riittävä aika ohjeistaa verosta.

Kaivosteollisuus ei ole taloudessa oma erillinen tai irrallinen toimialansa. Esimerkiksi vihreä siirtymä ei ole mahdollista ilman kaivosten olemassaoloa ja toimintaa. Kaivosteollisuus tuottaa raaka-aineita monelle muulle teollisuuden alalle. Suomi on perinteisesti ollut raaka-aineiden suuri tuoja. Geopoliittinen tilanne on kuitenkin johtanut vaikeaan tilanteeseen myös raaka-aineiden tuonnin osalta. Uuden veron käyttöönotto kaivosteollisuudessa kasvattaa kotimaisten raaka-aineiden hintojen nousun myötä myös muun teollisuuden kustannuksia ja on omiaan vaikuttamaan negatiivisesti jo korkeaan inflaatioon. Tällä on vaikutuksia laaja-alaisemmin suomalaisen teollisuuden kilpailukyvyille.

EK:n käsityksen mukaan nettotuloon perustuvaa malli olisi rojalteihin perustuvaa mallia perustellumpi ratkaisu ja sitä tulisi selvittää vielä jatkovalmistelussa. Kun käyttöönoton nopeus jätetään pois arviointikriteereistä, nettotuloon perustuvan mallin ominaisuudet nostavat sen yritysten kannalta perustellummaksi vaihtoehdoksi edellä kuvatuin perustein.

EK:n mukaan valmistelulle on varattava riittävä aika, jotta malli saadaan valmisteltua perusteellisesti. Lisäksi yrityksille ja Verohallinnolle on varattava riittävä aika valmistautumiseen. EK ei pidä perusteltuna pyrkiä vuoden 2023 alun aikatauluun, vaan kannattaa mahdollisen veron voimaantulon siirtämistä aikaisintaan vuoteen 2024.

Ruohola Tiina
Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Talous ja verotus/